

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8
“ก้าวข้ามขอบเขตความรู้สู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างยั่งยืน”
วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู
สังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

The Role of School Administrators and its Impact on Teacher Performance
Effectiveness in the Bang Khae District, Bangkok

วราภรณ์ คำภีกุล

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: s66561802036@ssru.ac.th

กัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: ganratchakan.le@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งหมด 205 คน สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และค่าถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า 1) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ด้านการกำกับติดตามคุณภาพ และด้านการพัฒนาครูและบุคลากร สามารถร่วมกันพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 62.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

คำสำคัญ: บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา, ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู

Abstract

This research aimed to examine the roles of school administrators that affect the work effectiveness of teachers under the Bang Khae District Office, Bangkok. It is a quantitative study that employed a questionnaire as the data collection tool. The sample group consisted of school administrators and teachers under the jurisdiction of the Bang Khae District Office, Bangkok, in the academic year 2024, totaling 205 individuals. The statistical methods used

included frequency, percentage, mean, and standard deviation, along with Pearson's correlation coefficient and multiple regression analysis. The findings revealed that: 1) The overall roles of school administrators under the Bang Khae District Office were at the highest level. 2) The overall work effectiveness of teachers in the same jurisdiction was also at the highest level. 3) There was a significantly high positive correlation between the roles of school administrators and the teachers' work effectiveness, at the 0.01 statistical significance level. 4) The key administrative roles that influenced the teachers' work effectiveness included: building collaborative networks, supervising and monitoring quality, and developing teachers and personnel. These factors collectively could predict 62.60% of the effectiveness in teaching and learning management among teachers under the Bangkok Metropolitan Administration, with statistical significance at the 0.01 level.

Keywords: Transformational Leadership, Moral Cultivation

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561–2580) มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนประเทศสู่ความเป็นชาติพัฒนา โดยเน้นความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และทักษะในศตวรรษที่ 21 อย่างรอบด้าน เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแข่งขันและร่วมมือกันพัฒนาประเทศชาติอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553) ได้กำหนดหลักการที่สำคัญว่า การจัดการศึกษาต้องมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น (บุญร่วม เทียมจันทร์, 2561, หน้า 35) การศึกษาจึงถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนามนุษย์ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีบทบาทในการปฏิรูปการศึกษาอย่างมืออาชีพ การส่งเสริมระบบการทำงานที่เป็นระเบียบ มีโครงสร้างที่ชัดเจน และสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอน และการบริหารงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนองค์กรสู่เป้าหมาย โดยต้องอาศัยวิสัยทัศน์ ความสามารถ และการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงบันดาลใจแก่ครู ส่งเสริมระบบการทำงานที่มีโครงสร้างชัดเจน และใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาโรงเรียน ปัจจัยด้านงบประมาณ บุคลากร และความร่วมมือจากชุมชนล้วนมีผลต่อความสำเร็จของโรงเรียน การบริหารที่ดีจึงต้องปรับให้เหมาะกับบริบทและแนวโน้มของสังคมและการศึกษาโลก

ประสิทธิผลของการปฏิบัติงานของครูมีได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของครูเพียงอย่างเดียว หากแต่ยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อการทำงานของครู ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ดี จะสามารถกำหนดนโยบายและแนวทางที่ชัดเจน สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของครู และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ

การจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูเป็นบุคลากรหลักในระบบการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพในอนาคต ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานของครู ผ่านการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และแนวทางการบริหารที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ซึ่งช่วยให้ครูสามารถดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน การบริหารที่ดีช่วยเสริมแรงจูงใจ ขวัญกำลังใจ และสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อการพัฒนาวิชาชีพ

ในบริบทของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร มีสถานศึกษาเป็นองค์กรหนึ่งที่อยู่ในภาครัฐ สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญยิ่งในการช่วยให้การศึกษาในสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร พัฒนา ก้าวหน้า เป้าหมายหลักของสถานศึกษา คือ พัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างความรู้ สร้างนักเรียนให้มีทักษะ มีคุณภาพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมาย โดยบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษานั้นก็คือผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำสูงสุดของสถานศึกษาที่จะส่งอำนาจ หน้าที่ ให้ครูและบุคลากรปฏิบัติงานตามหน้าที่ การจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของครู ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 การสนับสนุนให้ครูมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้นั้น ไม่เพียงแต่จะส่งเสริมให้การจัดการชั้นเรียนและการสอนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นเท่านั้น หากแต่ยังส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีความก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข พัฒนา บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูอันจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้อและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีกรอบแนวคิดของการวิจัยดังภาพที่ 1

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

- บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่
- 1) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร
 - 2) ด้านภาวะผู้นำ
 - 3) ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ
 - 4) ด้านการใช้เทคโนโลยี
 - 5) ด้านวิสัยทัศน์
 - 6) ด้านการกำกับติดตามคุณภาพ

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

- ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ได้แก่
- การจัดการเรียนรู้
 - การพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ
 - การปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย
 - การสร้างเครือข่ายในการทำงาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตบางแคกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัดสำนักเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 ทั้งหมด 12 สถานศึกษา จำนวน 437 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 35 คน และครู จำนวน 402 คน (สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2567) ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified Random Sampling) เป็นการแบ่งชั้นประชากรทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ โดยการสุ่มตัวอย่างจากแต่ละแขวงอย่างเป็นระบบเพื่อให้ตัวแทนแต่ละพื้นที่มีสัดส่วนอย่างเหมาะสม โดยได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 205 คน

2. ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร 2) ด้านภาวะผู้นำ 3) ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ 4) ด้านการใช้เทคโนโลยี 5) ด้านวิสัยทัศน์ 6) ด้านการกำกับติดตามคุณภาพ

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ซึ่งพิจารณาจากองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ 1) การจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ 3) การปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย 4) การสร้างเครือข่ายในการทำงาน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในปีการศึกษา 2567 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่มีนาคม พ.ศ. 2567 ถึง กุมภาพันธ์ 2568

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักเขตบางแค กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้ลักษณะสำรวจและใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

3. ขั้นตอนการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เป็นการแบ่งชั้นประชากรทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ โดยการสุ่มตัวอย่างจากแต่ละแขวงอย่างเป็นระบบเพื่อให้ตัวแทนแต่ละพื้นที่มีสัดส่วนอย่างเหมาะสม โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 ทั้งหมด 4 แขวง จำนวน 205 คน ผู้วิจัยได้เลือกการใช้แบบสอบถามมาเป็นเครื่องมือในการสำรวจกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักเขตบางแค กรุงเทพมหานคร และได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำแบบสอบถามทุกฉบับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามแล้วมาทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ผลที่ได้จะนำมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการศึกษาต่อไป

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence; IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ดี มีคุณสมบัติและค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าสถิติทดสอบความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) = 0.990 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 205 ชุด ผ่าน Google Form ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตบางแค กรุงเทพมหานคร เพื่อชี้แจงรายละเอียดและความมุ่งหมายของการวิจัย และนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพแบบสอบถาม ประกอบด้วย 1) ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะ (index of item objective congruence : IOC) 2) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ประกอบด้วย 1) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) 2) การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักเขตบางแค กรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้แก่ 1)ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{x}=4.47$, S.D.=0.41) 2) ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{x}=4.45$, S.D.=0.53) อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้แก่ 1)ด้านการกำกับติดตามคุณภาพ ($\bar{x}=4.73$, S.D.=0.43) 2)ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ($\bar{x}=4.71$, S.D.=0.44) และ3)ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ($\bar{x}=4.67$, S.D.=0.44) 4)ด้านการใช้เทคโนโลยี ($\bar{x}=4.60$, S.D.=0.41) ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้แก่ 1)การพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{x}=4.72$, S.D.=0.39) 2)การสร้างเครือข่ายในการทำงาน ($\bar{x}=4.72$, S.D.=0.43) 3) การปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{x}=4.71$, S.D.=0.35) 4)การจัดการเรียนรู้ ($\bar{x}=4.64$, S.D.=0.46)ตามลำดับ

3. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักเขตบางแค กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง .772 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ($r = 0.322 - 0.726$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงลำดับจากด้านที่มีความสัมพันธ์สูงไปหาต่ำ ได้แก่ X_3 มีความสัมพันธ์ระดับ .726 X_1 มีความสัมพันธ์ระดับ .721 X_6 มีความสัมพันธ์ระดับ .707 X_4 มีความสัมพันธ์ระดับ .641 X_5 มีความสัมพันธ์ระดับ .595 และ X_2 มีความสัมพันธ์ระดับ .322

4. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักเขตบางแค กรุงเทพมหานคร มีผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์พหุคูณบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษา X_3 เป็นตัวพยากรณ์สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานครได้ดีที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 52.80 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ X_6 เข้าไป จะมีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 61.80 เพิ่มขึ้นจากเดิม ร้อยละ 9.00 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ X_1 เข้าไป จะมีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 62.60 เพิ่มขึ้นจากเดิม ร้อยละ 0.80 โดยผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ คือ X_3 X_6 และ X_1 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบ คือ 0.274, 0.304 และ 0.153 ตามลำดับ โดยตัวแปรทั้งสามรวมกันพยากรณ์ แปรปรวน ของประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 62.60 และสามารถเขียนสมการถดถอย ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร โดยใช้คะแนนดิบ

$$Y' = 1.258 + 0.2743 + 0.3046 + 0.1531$$

สมการพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร โดยใช้ คะแนนมาตรฐาน

$$Z' = 0.3323 + 0.3566 + 0.1851$$

อภิปรายผล

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรแก่การนำมาอภิปรายและนำเสนอ ดังต่อไปนี้

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้แก่ 1)ด้านภาวะผู้นำ 2)ด้านวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้แก่ 1)ด้านการกำกับติดตามคุณภาพ 2)ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร และ3)ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ 4)ด้านการใช้เทคโนโลยี ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ด้านที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำกับติดตามคุณภาพ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ครูมีเป้าหมายในการพัฒนาและปรับปรุงงานสอนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ สุรพงศ์ อึ้งโพธิ์, ชวน ภารังกุล (2565) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารมีหน้าที่ควบคุมดูแลให้ครูได้มีการวัดผลและการประเมินผลตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ บทบาทด้านการพัฒนาครูและบุคลากรและเป็นปัจจัยที่หล่อหลอมทิศทางและศักยภาพของครูในระยะยาว หากผู้บริหารมีการวางแผนพัฒนาทักษะของครูอย่างเป็นระบบและมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ย่อมทำให้ครูมีความพร้อมในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลง ถัดมาด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การประสานความร่วมมือกับองค์กรภายนอก ผู้ปกครอง และเครือข่ายวิชาชีพ จะช่วยให้ครูสามารถเรียนรู้ แลกเปลี่ยน และเติบโตในระดับที่กว้างขึ้น สอดคล้องกับ วสิษฐพล รอบจังหวัด (2562) กล่าวไว้ว่า ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เกิดขึ้นจากอำนาจอย่างเป็นทางการและมีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้เทคโนโลยี การมองหาโอกาสในการนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อพัฒนาการศึกษา ถัดมาคือบทบาทด้านภาวะผู้นำและด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารไม่เพียงแต่ส่งผลต่อบรรยากาศในโรงเรียน แต่ยังสามารถสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นการเปลี่ยนแปลง และผลักดันให้ครูทำงานด้วยความกระตือรือร้นมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและทุ่มเทมากยิ่งขึ้น จะทำให้การดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้แก่ 1)การพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ 2)การสร้างเครือข่ายในการทำงาน 3)การปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย 4)การจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมองว่า การพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยยกระดับคุณภาพของผู้สอนให้มีมาตรฐานและมีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อผู้เรียนที่หลากหลาย การปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าครูส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับ กวีศุภณัฐ วิกรมยากรณ์ (2563) กล่าวถึง การปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ไว้ว่า การรับรู้ของครูเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานของตนเองที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่ทางโรงเรียนมอบหมาย อย่างไรก็ตามด้านสุดท้ายคือ การจัดการเรียนรู้ แม้จะอยู่ในลำดับที่ต่ำที่สุดในกลุ่ม แต่ก็ยังอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นกัน แสดงว่าครูยังคงสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในแง่ของการวางแผนการเรียนรู้ การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการสอน รวมถึงการประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ก็จะสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศไปอีกขั้นได้อย่างแน่นอน

3. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 62.60 โดยมีตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ จำนวน 3

ตัวแปร ได้แก่ ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ด้านการกำกับติดตามคุณภาพ และด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ตามลำดับ ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

3.1 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เป็นตัวแปรแรกที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 52.80 จากการศึกษาวิจัย สอดคล้องกับ อภิรัตน์ ช่างเกวียน (2564) กล่าวถึงองค์ประกอบผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ หมายถึง ผู้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ติดต่อกับประสานงาน สร้างเครือข่ายข้อมูลและพัฒนาเครือข่ายข้อมูลเพื่อประโยชน์ร่วมกันของสถานศึกษา

3.2 การกำกับติดตามคุณภาพ เป็นตัวแปรที่สองที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 61.80 จากการศึกษาวิจัย สอดคล้องกับ ทรายแก้ว จันท์แจ่มฟ้า (2566) กล่าวถึงองค์ประกอบผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ด้านการกำกับติดตามคุณภาพ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการให้วิธีการ ข้อเท็จจริง ให้ความชัดเจนในงานเพื่อบ่งชี้เป้าหมายที่ตรงกัน เพื่อให้ครูเกิดความมั่นใจในความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์

3.3 การพัฒนาครูและบุคลากร เป็นตัวแปรที่สามที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 62.60 จากการศึกษาวิจัย สอดคล้องกับ กรรณิการ์ ทองใบ (2562) กล่าวถึงองค์ประกอบผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร หมายถึง บทบาทของผู้บริหารที่มีลักษณะช่วยให้บุคลากรแต่ละคนสามารถพัฒนาแผนงานโดยละเอียดที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามบริบทของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่อื่น ๆ เนื่องจากแต่ละสถานศึกษามีบริบทเฉพาะที่แตกต่างกัน

2. ควรศึกษาแนวทางที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อผู้บริหารสถานศึกษาจะได้ทราบถึงแนวทางอื่น ๆ ที่สำคัญ เพราะทำให้ผู้บริหารสามารถทำหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ซึ่งการรู้จักและเข้าใจแนวทางเหล่านี้จะช่วยให้สามารถออกแบบการพัฒนา ผู้บริหารที่มีคุณภาพได้อย่างตรงจุด และส่งผลต่อทั้งระบบการศึกษาในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ ทองใบ. (2564). บทบาท ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. *Journal of Multidisciplinary in Humanities and Social Sciences*, 4(1), 312–328.
- เรวัต ทองดี. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา. *วารสาร การ บริหาร การ ศึกษา และ นวัตกรรม การ ศึกษา*, 4(1), 43–58.
- วชิษฐ์พล กุลพรม. (2559). การประยุกต์ใช้อิทธิบาทธรรมเพื่อประสิทธิผลการบริหารงานในองค์กร. *วารสาร วิทยาลัย สงฆ์ นคร ลำปาง*, 5(2). <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/NBJ/article/view/253072>

- วันทยาพร ศรีมันตะ. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. *รายงานการประชุม Graduate School Conference*, 4(1), 1482. <http://journalgrad.ssru.ac.th/index.php/miniconference/article/view/4162>
- สุรพงศ์ อึ้งโพธิ์,ชวน ภาวังกุล. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. *Journal for Social Sciences Research*, 10(1), 267–286.
- อภิรัตน์ ช่างเกวียน. (2565). บทบาทผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม. *Journal of Multidisciplinary in Humanities and Social Sciences*, 5(1), 93–108.
- Agbaworde, L. S. (2016). *The impact of organizational culture on employee performance* [PhD Thesis, University of Cape Coast]. <https://ir.ucc.edu.gh/xmlui/handle/123456789/3786>
- Kanya, N., Fathoni, A. B., & Ramdani, Z. (2021). Factors Affecting Teacher Performance. *International Journal of Evaluation and Research in Education*, 10(4), 1462–1468.
- Sheena Mae T. Comighud. (2021). *Motivation in relation to teachers' performance*. <https://knowledgecenter.ubt-uni.net/conference/2021UBTIC/all-events/507/>